

Νίκος Γκάλης - Ο μύθος του ελληνικού μπάσκετ και του ελληνικού αθλητισμού

«Αν εγώ είμαι ο γιος του Διαβόλου, τότε ο Γκάλης είναι ο ίδιος ο Διάβολος».

Ντράζεν Πέτροβιτς (παίκτης της εθνικής Γιουγκοσλαβίας και του NBA)

«Ο Ντράζεν είναι αδερφός μου, αλλά για καλύτερο αθλητή του 1987 ψήφισα τον Γκάλη».

Αλεξάντερ Πέτροβιτς (προπονητής)

«Ο Γκάλης είναι ο παίκτης του 21ου αιώνα. Του βγάζω το καπέλο».

Αλεξάντερ Γκομέλσκι (προπονητής της εθνικής ομάδας της Σοβιετικής Ένωσης)

«Αν ο Γκάλης θέλει να βάλει καλάθι, θα το βάλει όποιος κι αν είναι ο αντίπαλος».

Άρβιντας Σαμπόνις (Λιθουανός παίκτης της εθνικής της Σοβιετικής Ένωσης και του NBA)

«Δεν περίμενα ότι θα υπήρχε ένας τόσο καλός επιθετικός παίκτης στην Ευρώπη και ειδικότερα στην Ελλάδα».

Μάικλ Τζόρνταν (ο μεγαλύτερος καλαθοσφαιριστής όλων των εποχών)

«Είδα τον Γκάλη να κάνει πράγματα, που δεν γινόταν ούτε στους Λέικερς και τους Σέλτικς».

Μπομπ Μάκαντου (παίκτης του NBA και του ιταλικού πρωταθλήματος)

«Είπα στους παίκτες μου πως θα μαρκάραμε τους 4 παίκτες του Άρη και κάναμε τα σχέδια μας. Για τον Γκάλη κάναμε την προσευχή μας».

Βόιτσεκ Κραϊόφσκι (προπονητής της Λεχ Πόζναν)

«Ξέρω έναν τρόπο να σταματήσουμε τον Γκάλη: να τον κλειδώσουμε στο ξενοδοχείο!».

Ρουντ Χαρεβάλιν (προπονητής της Ολλανδίας)

Αυτά είναι ελάχιστα από τα εγκωμιαστικά σχόλια για τον Νίκο Γκάλη, τον άνθρωπο που άλλαξε τη μοίρα του μπάσκετ στην Ελλάδα, τον μπασκετμπολίστα που «νίκησε το νόμο της βαρύτητας», τον «γκάνκστερ» που έβαζε τη μπάλα στο καλάθι με κάθε τρόπο, αυτός που δίδαξε στο παρκέ ότι τίποτε δεν είναι αδύνατο.

Στην ιστορία του αθλητισμού υπήρξαν πολλοί που μπορούν να φέρουν τον τίτλο του μεγάλου παίκτη, αλλά πόσοι από αυτούς μπορεί να θεωρηθούν ότι άλλαξαν την πορεία του αθλήματος τους θέτοντας νέα και αξεπέραστα στο χρόνο δεδομένα; Σε αυτή την κατηγορία ανήκει ο Νίκος Γκάλης, ένας αθλητής που σωματικά έμοιαζε με έναν συνηθισμένο άνθρωπο αλλά κατάφερε να διαπρέψει στο κατεξοχήν παιχνίδι των ψηλών (σχετικά κοντός, μιας και το ύψος του ήταν 1.83), αλλάζοντας καθοριστικά τον ρου της ιστορίας του, δημιουργώντας νέα πρότυπα όχι μόνο αθλητικά αλλά και κοινωνικά.

Ο Νίκος Γεωργαλής (όπως είναι το πραγματικό όνομα του Γκάλη), παιδί των φτωχών μεταναστών από τη Ρόδο, γεννήθηκε στις 23 Ιουλίου του 1957 στο Νιου Τζέρσεϊ της Νέας Υόρκης και ήταν το τελευταίο από τα 4 παιδιά του Γιώργου και την Στέλλας Γεωργαλή. Πέρασε τα παιδικά και εφηβικά του χρόνια παίζοντας μπάσκετ στις αλάνες της Νέας Υόρκης, έχοντας στο δωμάτιό του κρεμασμένη την αφίσα του ινδάλματός του και πολύ μεγάλου παίκτη της Νέας Υόρκης του Γουόλτ Φρέιζερ. Ο μικρός Νίκος είχε κλίση στον αθλητισμό και ασχολήθηκε αρχικά με το αμερικάνικο ποδόσφαιρο και στην συνέχεια με την πυγμαχία (κάτω και από την καθοδήγηση του τσαγκάρη πατέρα του που ήταν πυγμάχος στα νιάτα του).

Με προτροπή όμως της μητέρας του, που δεν άντεχε να τον βλέπει χτυπημένο και ματωμένο, στράφηκε στο μπάσκετ κάνοντας τα πρώτα του βήματα στο κολέγιο Seaton Hall. Εκεί δεν άργησε να δείξει το ταλέντο του στο σκοράρισμα και την περίοδο 1978-79, στο 4ο έτος των σπουδών του, αναδείχθηκε 3ος σκόρερ του NCAA με 27,5 πόντους μ.ο., πίσω μόνο από τους Μπέρντ και Μπάλντερ. Επόμενο βήμα το NBA στο οποίο και επιλέχθηκε μόλις στον 4ο γύρο και το Νο 68 από τους Boston Celtics λόγω κάποιον ατυχιών, τραυματίστηκε στο πόδι και έμεινε εκτός αγωνιστικής δραστηριότητας για 2 εβδομάδες, και κυρίως της μικρής ενασχόλησης του μάνατζερ του Bill Manon που εκείνη την εποχή ήταν απασχολημένος με το μεγάλο του αστέρι την Νταιάνα Ρος που έκανε την πρώτη της προσπάθεια για σόλο καριέρα. Πάντως μετά από χρόνια, ο σπουδαίος προπονητής Νταν Πίτερσον που συνεργαζόταν με τους Σέλτικς τότε και είχε βάλει και αυτός την υπογραφή του προκειμένου να κοπεί ο Γκάλης, δήλωσε ότι *«δυστυχώς είχαμε κάνει μεγάλο λάθος και τον αδικήσαμε»*.

Το καλοκαίρι του 1979 αφού έχει απορριφτεί από το NBA, ο 22χρονος, πλέον, Νίκος Γκάλης ψάχνει ένα μέρος να παίξει μπάσκετ. Η πρώτη ομάδα που μαθαίνει γι' αυτόν είναι ο Παναθηναϊκός που όμως δεν καταφέρνει τίποτα αφού το μυαλό του Γκάλη είναι ακόμα στο NBA. Αφού οι «πράσινοι» βλέπουν πως δεν

καταφέρνουν τίποτα, παρατάνε τον Γκάλη με αποτέλεσμα λίγες εβδομάδες πριν την έναρξη του ελληνικού πρωταθλήματος να ενδιαφερθεί και ο Ολυμπιακός για την απόκτηση του, αλλά όπως και ο Π.Α.Ο. χωρίς επιτυχία. Αφού και οι Μουρούζης, Γιαντζόγλου του Ολυμπιακού απέτυχαν να φέρουν τον «Νικ» στην Ελλάδα φτάνει και η σειρά του Άρη. Ο γενικός γραμματέας της ΑΕΚ, Νίκος Βρεττάκος διαβάζει το όνομα του Γκάλη σε ένα ιταλικό περιοδικό και μιλάει σχετικά μ' αυτόν με τον τότε πρόεδρο του Άρη Μενέλαο Χατζηγεωργίου. Αυτός στην συνέχεια εισηγείται την απόκτηση του στο διοικητικό συμβούλιο της ομάδας και μετά από ψηφοφορία (6-5 υπέρ της απόκτησης του) αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις. Όμως στην αρχή και αυτές, όπως και του Π.Α.Ο. και Ολυμπιακού, δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα μέχρι την στιγμή που δυο παράγοντες του Άρη, οι Αλέκος Μιχαηλίδης και ο έφορος της ομάδος, Γιώργος Τσιλιγγαρίδης αποφασίζουν να ενεργήσουν διαφορετικά . Να πάνε προσωπικά στο Νιου Τζέρσεϊ για να πείσουν τον Γκάλη να έρθει. Εφοδιασμένοι με πλαστά χαρτιά (αφού τα πραγματικά είχαν καεί μαζί με την εκκλησία και για να βγουν νέα πρέπει να τα υπογράψει ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Σπυρίδων) που αποδεικνύουν την ελληνικότητα του Γκάλη και με 10.000 δολάρια που μάζεψαν με βοήθειες από οικογενειακούς φίλους φτάνουν στο σπίτι του Γκάλη και καταφέρνουν να πείσουν πρώτα τους γονείς του και στην συνέχεια και τον ίδιο.

Ο Γκάλης δέχθηκε την πρόταση του Άρη αν και μικρότερη από αυτή των δύο αιωνίων, θα λάμβανε 46.000 δρχ, ένα σπίτι και αμάξι για τις μετακινήσεις. Στο μυαλό του είχε ότι θα καθόταν στην Ελλάδα 1-2 χρόνια προκειμένου να βοηθήσει οικονομικά τους γονείς του και ειδικά την -δυστυχώς από τότε- κατάκοιτη μητέρα του.

Στις 28 Σεπτεμβρίου του 1979 ο Νίκος Γκάλης υπογράφει στον Άρη και στις 31 Οκτωβρίου του ίδιου έτους παρακολουθεί τη νέα του ομάδα να κερδίζει το μεγαθήριο της Ευρώπης Μακάμπι Τελ Αβίβ με 104-103 σε ένα δραματικό παιχνίδι που κρίθηκε στην παράταση.

Στις 2 Δεκεμβρίου του 1979 το ελληνικό μπάσκετ γνωρίζει τον μεγαλύτερο Έλληνα παίκτη όλων των εποχών. Ο Νίκος Γκάλης κάνει την πρώτη εμφάνισή του στο τοπικό ντέρμπι με τον Ηρακλή όπου ο Άρης κερδίζει με 79-78 με 30 πόντους του Νίκου Γκάλη. Τα πράγματα στην Ελλάδα ήταν πολύ δύσκολα στην αρχή, οι φίλαθλοι και οι δημοσιογράφοι περίμεναν να δουν έναν παίκτη ύψους 1.91 έτσι όταν διαπίστωσαν στην προεμιέρα του ότι έχει ύψος 1.83, αλλά μέτρια ποσοστά έλεγαν ειρωνικά ότι «μάζεψε στο πλύσιμο» και «μπήκε στο ταξίδι»! Όμως ο

Ανέστης Πεταλίδης που είχε ήδη δει τον Γκάλη να διασύρει στην προπόνηση τον «μετρ» της άμυνας Βαγγέλη Αλεξανδρή (που απηυδισμένος ανέφερε ότι «αυτός δεν παίζεται»), δήλωσε «προσέξτε γιατί αύριο θα γλύφετε εδώ που σήμερα φτύνετε γιατί αυτός θα αποδείξει ότι ο ένας μπορεί και κερδίζει τους πέντε». Παρά τους 30 πόντους ο Γκάλης δείχνει ιδιαίτερα τρακαρισμένος και σε δηλώσεις του μετά το παιχνίδι τονίζει μεταξύ άλλων «Ο κόσμος του Άρη ας κάνει λίγη υπομονή. Υπόσχομαι πως θα παίξω μεγάλο μπάσκετ και μαζί θα πανηγυρίσουμε μεγάλες νίκες».

Από κει και πέρα, ο Γκάλης άρχισε να χτίζει τον μύθο του. Αναδείχθηκε κατ' αρχάς 11 φορές πρώτος σκόρερ του πρωταθλήματος της πρώτης εθνικής κατηγορίας, από το 1980 μέχρι το 1991. Σε συλλογικό επίπεδο με τον Άρη Θεσσαλονίκης κατέκτησε οκτώ πρωταθλήματα Ελλάδος (1983, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991) και επτά κύπελλα (με τον Άρη το 1985, 1987, 1988, 1989, 1990, 1992 και το 1993 με τον Παναθηναϊκό) κερδίζοντας ταυτόχρονα 5 «νταμπλ», ενώ τρεις φορές συμμετείχε στους τελικούς του κυπέλλου πρωταθλητριών (Γάνδη, Μόναχο, Σαραγόσα).

Στον Άρη αγωνίστηκε για 13 χρόνια, μέχρι το 1992. Ο Άρης τότε βρισκόταν ένα βήμα πριν την χρεωκοπία και ο τότε πρόεδρός του, Θεόφιλος Μητρούδης θέλοντας να κάνει περικοπές των δαπανών, μεγάλο μέρος των οποίων καταλάμβανε το υψηλό συμβόλαιο του Γκάλη, του πρότεινε μείωση των αποδοχών του, κάτι όμως που ο Γκάλης δεν δέχθηκε. Μετά το αναπόφευκτο «διαζύγιο», ο Νίκος Γκάλης κατηφόρισε για την Αθήνα και το ίδιο έτος εντάχθηκε στην ομάδα του Παναθηναϊκού, δεύτερου και τελικού προορισμού της καριέρας του. Εκεί αγωνίστηκε για 3 χρόνια, κερδίζοντας ένα Κύπελλο Ελλάδος, ενώ είχε και μια συμμετοχή σε φάιναλ φορ.

Το άδοξο τέλος της καριέρας του Νίκου Γκάλη

Στις 18 Απριλίου του 1994, ο Γκάλης στην χειρότερη αγωνιστικά μέρα του, στο κλειστό της Νέας Σμύρνης στην αναμέτρηση Πανιωνίου - Παναθηναϊκού στη φάση των πλέι-οφ για πρώτη φορά στην καριέρα του δεν κατάφερε να σημειώσει ούτε έναν πόντο. Κακός οιωνός; ίσως, θα έλεγαν οι αρχαίοι Έλληνες. Το 1995 πάντως, η καριέρα του θα τελειώσει άδοξα, λόγω μιας διαμάχης του, με τον προπονητή του Παναθηναϊκού, Κώστα Πολίτη.

Σύμφωνα με τον Γιώργο Ραμπότα (συνεργάτης, φίλος και κουμπάρος του Νίκου Γκάλη) ο άνθρωπος που εισηγήθηκε την πρόσληψη του Πολίτη στον Παναθηναϊκό ήταν ο ίδιος ο Γκάλης, καθώς ο Παύλος Γιαννακόπουλος δεν ήθελε να βλέπει ούτε

ζωγραφιστό τον Πολίτη («Κάνω την καρδιά μου πέτρα και αφού το θέλεις εσύ, θα τον φέρουμε στον Παναθηναϊκό. Και να μην τον θέλω, για το καλό του Παναθηναϊκού ας έρθει»), φημολογείται ότι ήταν τα λόγια του προέδρου του Παναθηναϊκού, Παύλου Γιαννακόπουλου). Αυτή η πληροφορία πάντως ελέγχεται για την ορθότητά της. Η περίοδος '93-'94 κύλησε χωρίς πολλές εντάσεις, όμως η παραμονή του Πολίτη στον πάγκο της ομάδας και την επόμενη χρονιά έμελλε να αποδειχθεί μοιραία. Ο Γιώργος Ραμπότας αναφέρει πως ο Πολίτης επισκέφτηκε το καλοκαίρι στο Πευκοχώρι τον Νίκο Γκάλη και προσπάθησε να πείσει τον Γκάλη να πει το «Ο.Κ.» για την μεταγραφή του Παναγιώτη Γιαννάκη στον Παναθηναϊκό (καθώς υποστηρίζει πως ο Παύλος Γιαννακόπουλος είχε πει στον Πολίτη να προχωρήσει στην μεταγραφή, μόνο εάν συμφωνεί ο Γκάλης).

Η νέα περίοδος ξεκινάει και είναι φανερό από το αγωνιστικό πρόσωπο της ομάδας, πως ο Γκάλης προορίζεται για δεύτερους ρόλους (αγωνίζεται από την δεξιά πλευρά, πλάγια και κοντά στο καλάθι), γεγονός το οποίο είναι γνωστό και στους κύκλους της ομάδας. Ο Νίκος Γκάλης συζητάει το θέμα με τον Πολίτη («Κώστα, εδώ που με βάζεις και παίζω, δεν γίνεται, δεν μπορώ. Δεν βοηθιέται και η ομάδα έτσι», του λέει για να εισπράξει την απάντηση: «Ασ'το, μην σε νοιάζει, ξέρω εγώ τι κάνω. Οι αντίπαλοι δεν θα ξέρουν από που να φυλαχτούν»). Μετά από ένα παιχνίδι με το Περιστέρι, όπου ο Παναθηναϊκός γνώρισε την ήττα, ο Πολίτης ανακοίνωσε στους παίκτες πως η ομάδα θα παίζει πλέον με τους ψηλούς και τους σουτέρ. Ο Γκάλης προβληματίστηκε και ζήτησε από τον Πολίτη να του εξηγήσει που ακριβώς θα παίζει, για να εισπράξει την εξής απάντηση: «Καλά, δεν έχεις καταλάβει ακόμα ότι δεν χωράς στην ομάδα; Δεν καταλαβαίνεις ότι είσαι πρόβλημα για την ομάδα και πρέπει να σηλωθείς να φύγεις;». Ο Γκάλης εξήγησε στον Πολίτη ότι έπρεπε να του ανακοινώσει κάτι τέτοιο πριν ξεκινήσει η προετοιμασία, αλλά αφού το θέλει ο προπονητής της ομάδας θα του κάνει το χατίρι και θα φύγει. Το συμβάν φτάνει στα αυτιά του Παύλου Γιαννακόπουλου και ορίζεται συνάντηση στο ξενοδοχείο Χίλτον με τους εξής παρόντες: Παύλος Γιαννακόπουλος, Νίκος Γκάλης, Γιώργος Ραμπότας, Κώστας Πολίτης και Μάνος Παπαδόπουλος. Ο Παύλος Γιαννακόπουλος με το που ακούει την διήγηση του περιστατικού από τον Γκάλη, εκνευρίζεται και στεναχωριέται. Από την άλλη, ο Πολίτης λέει: «Νίκο μου, δεν είναι έτσι και το ξέρεις. Ήταν μια κακιά στιγμή και σε παρακαλώ, δεν θα στο ξανακάνω».

Ο πρόεδρος του Παναθηναϊκού αρκείται στην φράση «Το θέμα λήγει εδώ». Στη συνέχεια ακολουθεί ένα ακόμα επεισόδιο μεταξύ Πολίτη και Ραμπότα που έχει ως

αποτέλεσμα την παραίτηση του δεύτερου, για να φτάσουμε στις 18 Οκτωβρίου του 1994. Ο Παναθηναϊκός αγωνίζεται με τους Αμπελοκήπους στο Μετς και στην αρχική πεντάδα δεν βρίσκονται ούτε ο Γκάλης, ούτε ο Γιαννάκης. Σε κάποια στιγμή του παιχνιδιού ο Πολίτης καλεί τον Γιαννάκη να μπει στο παιχνίδι. Όταν η διαφορά στο σκορ φτάνει τους 24 πόντους έρχεται η σειρά του Γκάλη. Ο Γκάλης είναι σε άσχημη κατάσταση, αρνείται να μπει να παίξει («Δεν μπορώ να μπω, δεν αισθάνομαι καλά») και κατευθύνεται προς τα αποδυτήρια. Παρά την επέμβαση του Παύλου Γιαννακόπουλου, ο οποίος τον παίρνει με το αυτοκίνητο του και τον πηγαίνει στο σπίτι του («Εσύ τον πρότεινες και γι' αυτό ήρθε. Βλέπω τι γίνεται, αλλά μην στεναχωριέσαι, θα στον τακτοποιήσω εγώ»), ο Γκάλης ήταν είναι ανένδοτος. Μόλις φεύγει ο Γιαννακόπουλος, μαζεύει τα πράγματά του και αναχωρεί για την Θεσσαλονίκη. Στα μέσα του Νοεμβρίου του 1994 ο Παύλος Γιαννακόπουλος δηλώνει: *«Πήρα μια απόφαση, για την οποία κατηγορήθηκα από πολλούς. Δεν πειράζει όμως. Θα τραβήξω ακόμη και μόνος μου το κουπί. Δεν είμαι από τους ανθρώπους που αλλάζουν εύκολα γνώμη και προσπάθησα πολύ ώστε να βρεθεί λύση»* και ο Παναθηναϊκός προχωράει σε διακοπή συμβολαίου του παίκτη. Λίγο μετά αποτελεί παρελθόν από τον «πράσινο» πάγκο και ο Κώστας Πολίτης.

Ο Παναθηναϊκός δέσμευσε έτσι τον Νίκο Γκάλη, καθώς έπρεπε να δοθεί η συγκατάθεση της ομάδας για να μείνει ελεύθερος ο παίκτης (καθ' ότι είχε έναν χρόνο ακόμα συμβόλαιο), κάτι που δεν έγινε ποτέ με αφορμή και κάποια χρήματα που φέρεται να είχε λάβει προκαταβολικά ο Γκάλης. Οι πληροφορίες της εποχής λένε πως ο νέος προπονητής του «τριφυλλιού» Μπόζινταρ Μάλκοβιτς δεν τον ήθελε ούτε στην ομάδα, αλλά ούτε ως αντίπαλο. Ο Γκάλης το παίρνει απόφαση και στις 29 Σεπτεμβρίου του 1995 στέλνει στα έντυπα μέσα την ανακοίνωση όπου γνωστοποιεί το οριστικό τέλος της καριέρας του. Μεταξύ άλλων αναφέρει: *«Ήθελα να σταματήσω αυτό που τόσο αγάπησα και αγαπώ, μέσα στο γήπεδο, γιατί πιστεύω πως ξέρω να παίρνω τις αποφάσεις μου τότε που πρέπει. Αυτή μου η επιθυμία θεωρήθηκε από πολλούς ως αδυναμία και παράκληση σε κάποιους να με αφήσουν να συνεχίσω το μπάσκετ. Ποτέ δεν έχω παρακαλέσει άνθρωπο, ποτέ δεν ζήτησα χάρη από κανέναν. Φεύγω από το άθλημα που αγάπησα πικραμένος. Ζητώ συγγνώμη αν πίκρανα κάποιους και δεν κρατάω κακία σε κανέναν»*.

Ο Κώστας Πολίτης, σε δήλωση που έκανε 13 χρόνια αργότερα (στην εφημερίδα «Πράσινη»), ουσιαστικά παραδέχθηκε τα γεγονότα κι αρνήθηκε να «χρυσώσει το χάπι», λέγοντας: *«Πάλι τα ίδια; Όλο τα ίδια θα λέμε; Ποιός είναι ο Γκάλης; Θα έπρεπε να ξεκινάω στην πεντάδα έναν 37χρονο; Εγώ είμαι προπονητής, όχι*

τροχονόμος. Εγώ θα πω ποιοι θα παίξουν. Ο Γκάλης είναι ο Γκάλης και ο Πολίτης είναι ο Πολίτης».

Έκτοτε ο Γκάλης ασχολήθηκε με τον επιχειρηματικό τομέα και δημιούργησε αθλητικές κατασκηνώσεις στην Χαλκιδική, οι οποίες εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Ποτέ δεν ασχολήθηκε με την προπονητική, ενώ οι δημόσιες εμφανίσεις του και οι συνεντεύξεις του ήταν ελάχιστες.

Το 2004, στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, ήταν ο πρώτος λαμπαδηδρόμος που μπήκε στο Ολυμπιακό Στάδιο, κρατώντας την Ολυμπιακή Φλόγα.

Γκάλης και Ευρώπη

Ο μεγάλος αυτός παίκτης δεν θα μπορούσε παρά να αφήσει το στίγμα του και στο πλαίσιο των μεγάλων ευρωπαϊκών διοργανώσεων που έλαβε μέρος (Κύπελλο Πρωταθλητριών, Κύπελλο Κόρατς) κατά κύριο λόγο με τον Άρη και προς το τέλος την καριέρας του με τον Παναθηναϊκό.

Μάλιστα οι κίτρινοι της Θεσσαλονίκης την περίοδο από τα μέσα της δεκαετίας του 80 και μέχρι και την έναρξη αυτής του 90 ανήκαν στην ελίτ των μπασκετικών ομάδων της Γηραιάς Ηπείρου.

Η πρώτη μεγάλη στιγμή στα ευρωπαϊκά σαλόνια έρχεται το 1985. Στο πλαίσιο του Κυπέλλου Κόρατς ο Άρης μετά από εντυπωσιακή πορεία φτάνει στα ημιτελικά όπου αντιμετωπίζει την περίφημη ιταλική ομάδα Τσάο Κρεμ Βαρέζε. Στους διπλούς αγώνες που ακολουθούν η ομάδα της Θεσσαλονίκης θα αποκλειστεί αλλά μνημειώδης θα μείνει η παρουσία του στον επαναληπτικό της Ιταλίας όταν και αγωνίστηκε με σπασμένο δάχτυλο μετά από σύγκρουση που είχε με τον Νίκο Φιλίππου στην προπόνηση παραμονή του πρώτου αγώνα, στον οποίο και δεν αγωνίστηκε. Έστω και μ' ένα χέρι έβαλε 17 πόντους.

Το 1987 για το Κύπελλο Πρωταθλητριών και στην αναμέτρηση Άρης-Τρέισερ Μιλάνου κάνει τον μεγάλο Μπομπ Μάκαντου να υποκλιθεί στο ταλέντο του, με τους 44 πόντους του και την γενικότερη εμφάνιση όλης της ομάδας, στην νίκη με το εντυπωσιακό 98-67. Βέβαια τον θρίαμβο ακολούθησε η καταστροφή και ο αποκλεισμός στον επαναληπτικό με το εφιαλτικό και αρκετά «πονηρό» 83-49.

Την τριετία 1988-1990 ακολουθεί η μεγαλειώδης πορεία με τις διαδοχικές προκρίσεις στον νεότευκτο θεσμό του FINAL-FOUR.

Το 1988 στην Γάνδη του Βελγίου ο Άρης μένει 4ος αφού αποκλείεται στον ημιτελικό από την μετέπειτα νικήτρια Τρέισερ, ενώ χάνει και από την Παρτιζάν στον μικρό τελικό.

Το 1989 στο Μόναχο ο Άρης -και κατ' επέκταση ο Γκάλης- χάνει την μεγαλύτερη ευκαιρία να διεκδικήσει τον Ευρωπαϊκό τίτλο. Χάνει τον ημιτελικό από την Μακάμπι, μετά από τον καυγά Γιαννάκη-Μαγκί, και φεύγει με την γλυκόπικρη γεύση της 3ης θέσης αφού στον μικρό τελικό κερδίζει την Μπαρτσελόνα.

Το 1990 ίδια γεύση με το 1988 με 4η θέση μετά τις ήττες από Μπαρτσελόνα και Λιμόζ.

Το 1994, ως παίκτης του Παναθηναϊκού πλέον, μετέχει και σε τέταρτο FINAL-FOUR εξίσου όμως άτυχο καθώς χάνει στον ελληνικό εμφύλιο του ημιτελικού από τον Ολυμπιακό, του για χρόνια προπονητή του στον Άρη Γιάννη Ιωαννίδη.

Ο σπουδαίος αυτός παίκτης λοιπόν δεν κατάφερε να κατακτήσει έναν ευρωπαϊκό τίτλο σε συλλογικό επίπεδο αλλά άφησε την παρακαταθήκη του ως μεγάλος σκόρερ καθώς σε σύνολο 148 αγώνων στην Ευρώπη πέτυχε 4.846 πόντους που μεταφράζετε σε ένα μέσο όρο πόντων 32,7.

Ένα αξιοπερίεργο γεγονός στην αθλητική πορεία του Γκάλη είναι η επαναλαμβανόμενη εμφάνιση του αριθμού 29 σε γεγονότα σταθμούς στην καριέρα του...

29/9/1979 έρχεται για πρώτη φορά στην Θεσσαλονίκη.

29/6/1991 γίνεται η τελευταία του εμφάνιση με την φανέλα της Εθνικής.

29/2/1992 καταλαμβάνει την πρώτη θέση των σκόρερ όλων των εποχών στο πρωτάθλημα.

29/9/1995 ανακοινώνει την αποχώρηση του από το μπάσκετ.

Νίκος Γκάλης και Εθνική Ελλάδα

Η σχέση του Γκάλη με την Εθνική ομάδα αρχίζει σχεδόν με τον ερχομό του στην Ελλάδα το 1980 όταν με αστραπιαίες ενέργειες του τότε εφόρου της εθνικής Άκη Κυνηγόπουλου έβγαλε, μέσα σε μια νύχτα, ελληνικό διαβατήριο. Στις 6/5/80, στο πλαίσιο του προολυμπιακού τουρνουά του Βεβέ της Ελβετίας και με προπονητή τον Ρίτσαρντ Ντουκσάιρ, κάνει την πρώτη του εμφάνιση με τα γαλανόλευκα στον αγώνα Σουηδία-Ελλάδα (79-71) σημειώνοντας 25 πόντους και φυσικά έχει αφήσει τους καλύτερους οiwνούς για τη μελλοντική πορεία.

Συνολικά με την Εθνική ομάδα έλαβε μέρος σε:

4 Πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα (Ευρωμπάσκετ). 1983 Νάντ (Γαλλία), 1987 Αθήνα (ΕΛΛΑΣ), 1989 Ζάγκρεμπ (Γιουγκοσλαβία), 1991 Ρώμη (Ιταλία).

1 Παγκόσμιο Πρωτάθλημα (Μουντομπάσκετ) το 1986 στην Ισπανία.

3 προολυμπιακά πρωταθλήματα. Βεβέ (Ελβετία-1980), Παρίσι (Γαλλία-1984), Ντέν Μπός (Ολλανδία-1988) χωρίς ποτέ να καταφέρει να κερδίσει την πρόκριση για μια Ολυμπιάδα.

Τσάλεντζ Ράουντ και Βαλκανιάδες.

Τα κατορθώματα του σε αυτές τις διοργανώσεις λαμπρά. Ανακηρύχθηκε πρώτος σκόρερ και στα 4 Ευρωμπάσκετ που έλαβε μέρος κάτι που μόνο ο μεγάλος Γιουγκοσλάβος Ροντιβόι Κόρατς κατάφερε να κάνει.

Ο Νίκος Γκάλης μάγεψε στο Μουντομπάσκετ της Ισπανίας όπου η Εθνική μας ομάδα κατέλαβε την 10η θέση και παρά την παρουσία του Όσκαρ Σμιτ τερμάτισε και εκεί πρώτος σκόρερ με 33.7 π. έναντι 31 π. του μεγάλου Βραζιλιάνου και πλέον ο θρύλος του -σούπερ σκόρερ- παίρνει παγκόσμιες διαστάσεις. Τότε οι σείχηδες του έκαναν φοβερές προτάσεις για να παίξει στην Σαουδική Αραβία ενώ του πρόσφεραν συμβόλαιο οι Νιου Τζέρσεϊ Νετς στο NBA, αλλά ο Γκάλης προτίμησε να μείνει στον Άρη με το αστρονομικό για την εποχή ποσό των 35 εκατομμυρίων στο οποίο όμως πρέπει να συνυπολογιστούν και άλλα χρήματα που έβαλαν εταιρείες διαφημιζόμενες από τον Άρη προκειμένου να μείνει ο Γκάλης, ενώ ήδη είχε απορρίψει την πρόταση 60 εκατομμυρίων της Ρεάλ Μαδρίτης, ενώ έναν χρόνο αργότερα απορρίπτει μία πρόταση-μαμούθ της Φόρουμ Βαγιαολίδ, ομάδα που απέκτησε τελικά τον Σαμπόνις.

Κατέκτησε το χρυσό μετάλλιο στο αλησμόνητο Ευρωμπάσκετ της Αθήνας το 1987 μαζί με τον Γιαννάκη, τον Φάνη, τον Φασούλα και τα άλλα χρυσά παιδιά. Σε όλη την διοργάνωση σημείωσε 296 πόντους (φυσικά 1ος σκόρερ) με μέσο όρο 37 πόντους ανά αγώνα. Στο «χειρότερο» του παιχνίδι κόντρα στην Ισπανία έβαλε μόνο 35 πόντους! Μια από τις μεγαλύτερες στιγμές του Νίκου Γκάλη στην Εθνική, ήταν το ανεπανάληπτο πεντάλεπτο της παράτασης στον τελικό του '87, που χόρεψε «μπαλαλάικα» τη πανίσχυρη Σοβιετική Ένωση. Την ίδια χρονιά ψηφίζεται κορυφαίος αθλητής στην Ελλάδα και δέκατος αθλητής σε όλο τον κόσμο.

Το 1989 κατακτά το ασημένιο μετάλλιο στο Ευρωμπάσκετ του Ζάγκρεμπ χάνοντας στον τελικό από την Γιουγκοσλαβία έχοντας όμως προλάβει να δώσει μια ανεπανάληπτη παράσταση στον ημιτελικό όταν σχεδόν μόνος του κέρδισε την

ομάδα της Σοβιετικής Ένωσης (από πολλούς αυτό θεωρείται το καλύτερο παιχνίδι του).

Το 1991 στο Ευρωμπάσκετ της Ρώμης τα δυο παιχνίδια κόντρα στην Τσεχοσλοβακία αναδεικνύονται γι' αυτόν τον μεγάλο παίκτη σημαδιακά. Στον πρώτο -όπου η Εθνική γνωρίζει αναπάντεχη ήττα με πρωταγωνιστή τον παγκοσμίως άγνωστο Σβόμποντα- ο Γκάλης συμπληρώνει 5.000 πόντους και παράλληλα γίνεται ο πρώτος Ευρωπαίος παίκτης που συμπληρώνει 1000 πόντους σε τελικές φάσεις Ευρωμπάσκετ. Είναι η μοναδική φορά που η ΦΙΜΠΑ δέχεται να διακοπεί ένας αγώνας για την βράβευση ενός παίκτη. Ο δεύτερος -που γίνεται για την 5η-6η θέση της κατάταξης- είναι ο τελευταίος του με τα γαλανόλευκα χρώματα.

Συνολικά ο Νίκος Γκάλης με την Εθνική Ελλάδος είχε 168 συμμετοχές (99 νίκες - 69 ήττες), πέτυχε 5.130 πόντους κάτι που μεταφράζεται σε έναν μέσο όρο 30,5 πόντων.

Οι επιδόσεις του θρυλικού παίκτη:

- Πρώτος σκόρερ όλων των εποχών στο ελληνικό πρωτάθλημα και δεύτερος στην Α1 (12.714 πόντοι).
- Πρώτος σκόρερ όλων των εποχών στο ελληνικό κύπελλο (1.485 πόντοι).
- 4896 πόντους σε κύπελλα Ευρώπης (1ος σκόρερ όλων των εποχών).
- 148 παρουσίες σε κύπελλα Ευρώπης.
- 99 συνεχόμενες παρουσίες στο ελληνικό πρωτάθλημα.
- Είναι ρέκορντμαν πόντων σε φάιναλ φορ κυπέλλου πρωταθλητριών.
- Ρέκορντμαν πόντων σε τελικούς κυπέλλων Ελλάδας (πάνω από 200 πόντοι).
- Καλύτερο ρεκόρ σκοραρίσματος σε έναν τελικό (52 πόντους το 1987).
- Ρεκόρ 62 πόντων στο πρωτάθλημα (1981, Άρης-Ιωνικός).
- Ρεκόρ 52 πόντων στο κύπελλο (1987, Άρης-Πανελλήνιος).
- Ρεκόρ 57 πόντων σε ευρωπαϊκό παιχνίδι (Άρης-Καρέρα).
- Ρεκόρ 53 πόντων με την εθνική (Ελλάδα-Παναμάς).
- Έχει συμμετάσχει σε 4 φάιναλ φορ.
- Σε κάθε πεντάδα αγώνων με τον Άρη, έχει δύο που σημείωνε πάνω από 40 πόντους.
- Μέσος όρος καριέρας (με τον Άρη), περίπου 37 πόντους σε κάθε παιχνίδι (ασύλληπτο ρεκόρ για το παγκόσμιο μπάσκετ!).
- Σε 105 αγώνες (με τον Άρη), έχει σημειώσει πάνω από 40 πόντους.
- Αναδείχθηκε 11 φορές πρώτος σκόρερ του ελληνικού πρωταθλήματος (με τον

Άρη).

- Το καλοκαίρι του 1992 έπαψε να είναι παίκτης του Άρη, μετά από 9 πρωταθλήματα και 7 κύπελλα Ελλάδος.
- Στα πρώτα του 70 παιχνίδια με την Εθνική Ελλάδος σκοράρει σταθερά πάνω από 10 πόντους, σε 48 από αυτά έχει περάσει τους 30 πόντους και σε 23 από αυτά έχει περάσει τους 40 πόντους.
- Στις 29-06-1991 εναντίον της Τσεχοσλοβακίας σκόραρε 37 πόντους για 168η και τελευταία φορά με τη φανέλα της Εθνικής Ελλάδος.
- Σε κανένα από τα 168 αυτά παιχνίδια δεν έμεινε άποντος.
- Έχει ξεπεράσει τους 1000 πόντους σε τελική φάση ευρωπαϊκών πρωταθλημάτων.
- Έχει 5.131 πόντους με την Εθνική Ελλάδος (2ος όλων των εποχών).
- 30,5 πόντοι μέσος όρος σε κάθε αγώνα με την Εθνική Ελλάδος (ρεκόρ ανεπανάληπτο για το παγκόσμιο μπάσκετ).
- Πολυτιμότερος παίκτης του προολυμπιακού τουρνουά του 1980.
- Το 1981 σημείωσε 225 πόντους σε 9 μέρες και οδήγησε την Εθνική στα τελικά του ευρωπαϊκού πρωταθλήματος αήττητη.
- Είναι 1ος σκόρερ του ομίλου του στο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα του 1981.
- Είναι 1ος σκόρερ του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος το 1983 (με 231 πόντους!).
- Πολυτιμότερος παίκτης και 1ος σκόρερ του προολυμπιακού τουρνουά του 1984 (με 186 πόντους!).
- Είναι 1ος σκόρερ του Παγκόσμιου πρωταθλήματος του 1986 (με 332 πόντους σε 9 αγώνες! - ασύλληπτο ρεκόρ για διοργάνωση τέτοιου επιπέδου).
- Έχει ψηφιστεί αμέτρητες φορές πρώτος στα δημοψηφίσματα εφημερίδων και περιοδικών (όπως η Γκαζέτα ντε λο Σπορτ) και σε ψηφοφορίες αθλητικών συντακτών
(ανάμεσα σε αυτές: 1ος μπάσκετμπολίστας στην Ευρώπη, 10ος αθλητής στον κόσμο για όλα τα σπορ (!) και 4 φορές καλύτερος Έλληνας αθλητής).
- Πολυτιμότερος παίκτης και 1ος σκόρερ του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος το 1987 (με 296 πόντους!).
- Πρωταθλητής Ευρώπης το 1987.
- Πολυτιμότερος παίκτης και 1ος σκόρερ του προολυμπιακού τουρνουά του 1988 (με 254 πόντους!).
- 1ος σκόρερ του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος το 1989 (με 178 πόντους).
- Δευτεραθλητής Ευρώπης το 1989.
- 1ος σκόρερ του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος το 1991 (με 158 πόντους).
- Αγωνίστηκε πέντε φορές στη Μικτή Ευρώπης.

- Από το 2007 βρίσκεται στο «Hall of Fame» της FIBA.
- Το 2008 συγκαταλέχθηκε ανάμεσα στους 35 μεγαλύτερους παίκτες του ευρωπαϊκού πρωταθλήματος όλων των εποχών.

Τζένη Γκάλη

Στις 28 Μαΐου 1988 και ενώ ο ίδιος βρίσκεται σε βράβευση στο εξωτερικό, η πρώην σύντροφός του, Τζένη Γκάλη σκοτώνεται σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα στην Εθνική οδό Λαμίας-Θεσσαλονίκης. Λόγω του ότι είχε προηγηθεί ένας σχετικά επεισοδιακός χωρισμός με υπαιτιότητα του Νίκου Γκάλη (όπως λέγεται λόγω του χαρακτήρα της Τζένης Γκάλη, στο πρόσωπο της οποίας γινόταν λόγος για άτομο με ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία είχε πριν γνωριστεί με τον Γκάλη), κυκλοφορούσαν διάφορα υπονοούμενα για ενδεχόμενη ευθύνη του Νίκου Γκάλη στον θάνατο της τέως συζύγου του, με χαρακτηριστικότερο τον τίτλο άρθρου του δημοσιογράφου Στέλιου Κούλογλου, που «ρωτούσε»: «Ποιος σκότωσε τη Τζένη Γκάλη;». Για την υπόθεση διεξήχθησαν δικαστικές έρευνες, οι οποίες όμως δεν διαπίστωσαν καμία εμπλοκή του Γκάλη, στο δυστύχημα.

Εν πάση περιπτώσει, ο Νίκος Γκάλης αργότερα, μετά από διάφορες σχέσεις, ξανάφτιαξε τη ζωή του και νυμφεύθηκε την δημοσιογράφο Ελένη Παναγιώτου, έχοντας ένα παιδί.

Πηγές

en.wikipedia.org | freelancers.gr | insports.gr | omogenia.com (Nick Galis Tribute) | arisbc.gr | steki.it.teithe.gr | basketforum.gr | contra.gr | geocities.com/nikosgalisfans | doubleteam.gr